

[Formanden]

post. Mine bestræbelser vil gå ud på at samarbejde med alle partigrupper og alle medlemmer. Jeg håber på den måde, at alle vil medvirke til at placere Folketinget i centrum for dansk politisk liv.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til lov om ændring af ophavsretsloven.
Af kulturministeren (Ole Vig Jensen).
(Fremsat 8/12 88).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 4 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 133:

Forslag til lov om ændring af fotografiloven.
Af kulturministeren (Ole Vig Jensen).
(Fremsat 8/12 88).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Qvist Jørgensen (S):

Ophavsrettighederne er et meget følsomt område. Derfor er det nødvendigt såvel for brugerne som for ophavsretshaverne at have fornuftige, forståelige og sammenhængende ophavsretsregler.

Det er formentlig ikke helt lykkedes med de to forslag, som vi nu skal behandle. For mit eget vedkommende må jeg sige, at der fortsat er dunkle punkter på trods af tre ordførerskaber på området inden for fem år. Jeg vil tro, at det også gælder for andre ordførere og i hvert fald for mange af de mennesker, som ophavsretsloven berører.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg bliver nødt til at bede om, at de, der skal forlade salen, gør det lidt stille, så man kan høre, hvad der bliver sagt fra talerstolen. Tak!

Qvist Jørgensen (S):

Jeg vil på baggrund af det, som jeg netop har sagt, og som formentlig ingen har hørt, henstille til ministeren, at vi i udvalget får nogle tekniske gennemgangsrunder, således at vi lovgivere

ikke render ind i utilsigtede følger. Måske skulle ministeren også inddrage beslægtede udvalg i den tekniske gennemgang, netop fordi området er så vanskeligt overskueligt.

Selv om de skiftende kulturministre af vekslende politisk farve har gjort sig ulejlighed med at forklare, hvordan man beregner og opkræver den såkaldte tvangslicens til Copy-Dan, så har det i hvert tilfælde ikke været tilstrækkeligt for langt de fleste brugere, og det gælder lige fra private udlejere til lejerne, at forklaringerne i hvert fald ikke er blevet accepteret. Men det skal jeg vende tilbage til lidt senere.

Det har undret mig, at den radikale kulturminister har undladt at medtage spørgsmålet om en afgift til kunstnerne for mellem- og videre salg af kunst. Jeg har naturligvis nøje studeret de argumenter, der nævnes i lovforslagets bemærkninger. Vi er i Socialdemokratiet ikke enige i, at der er væsentlige uafklarede punkter. På dette punkt er vi i stand til – mener vi – at lovgive relativt nemt og dermed give tilslutning til en radikal mærkesag.

Men for De Radikale har sagen måske ikke længere den samme værdi. Hvis det forholder sig således, kunne vi andre jo overveje, om vi skal bære en god idé videre. Men i så fald skal vi naturligvis viderebearbejde administrationsudgifterne, der unægtelig var anslået meget højt i forslaget fra De Radikale sidst, og ligeledes sikre, at det ikke bliver Mattæuseffekten, der slår igennem.

Jeg forstår også, at der i ophavsretlig henseende er masser af løse ender, som vi senere vil blive præsenteret for, dvs. når ophavsretsudvalget afleverer sin afsluttende betænkning. Et eksempel på et område, hvor vi så skal til at træffe beslutninger, er vel spørgsmålet, om teatrene skal have en selvstændig beskyttelse af deres produktioner.

Det er naturligvis o.k., at de to lovforslag behandles samlet. Der er jo en ganske nøje sammenhæng, så nøje, at man egentlig lige så godt kunne have slået emnerne sammen i ét lovforslag.

Så er der det store spørgsmål om fællesantenneafgiften, tvangslicensen. Herom vil jeg først – og sådan, at det ikke kan misforstås – sige, at der fortsat ikke skal være tvivl om vores klare opfattelse: for det første, at vi respekterer Bernerkonventionen, og for det andet, at kunstneres rettigheder og berettigede krav skal opfyldes.

[Qvist Jørgensen]

Når det er sagt – og jeg ved godt, at det er en gentagelse af de socialdemokratiske synspunkter, som vi altså holder fast i – skal det siges igen, at vi synes, det er en ufrugtbar vej, skiftende borgerlige regeringer har valgt for opkrævning og afgørelse af, hvem der skal betale tvangslicensen. Da den valgte kurs bl.a. giver anledning til flere retssager, er det uforståeligt for os, at regeringen stadig har den opfattelse, at man ikke kan, eller rettere vil – og det er nok mere et vil – opkræve den ekstra afgift sammen med Danmarks Radio-licensen eller ved en lignende direkte opkrævningsform. Det er utvivlsomt muligt f.eks. at indføje endnu en linje på licensopgørelsen, hvor den enkelte modtager selv afkrydser sine tv-forhold og tv-muligheder og dermed kommer til at betale, hvad han skal.

Regeringens formelle begrundelse, at tv-licensen er en offentlig afgift på apparatet, mens tvangslicensen er en privatretlig afgift på viderebredning til offentligheden af udsendelserne, er da rigtig nok, men disse forskelle kan ikke retfærdiggøre, at man skal til at stable endnu flere og indviklede opkrævningsystemer på benene, når den endelige regning alligevel havner hos den enkelte tv-bruger, også efter regeringens eget forslag.

Hvis betalingen blev automatiseret og i øvrigt var gældende for alle med et tv-apparat og fastsat under hensyn til de faktiske kanalmuligheder, ville udgiften for den enkelte blive meget mindre end nu, hvor ca. en fjerdedel af landets borgere får pålagt en ekstra udgift, blot fordi de har været så fornuftige at tilslutte sig et fællesantenneanlæg sammen med mindst 24 andre eller har valgt at tilslutte sig det af Folketinget selv lovpriste hybridnet.

Jeg kan godt forstå, at hverken antenneforningerne, de private udlejere, boligselskaberne eller tv-seerne og lejerne finder systemet særlig retfærdigt eller hensigtsmæssigt. Det er en gåde for mig, at regeringen heller ikke denne gang har fundet anledning til at lægge større vægt på, hvad så mange og i øvrigt meget forskellige grupper i befolkningen har sagt gang på gang. Det er ubegribeligt, at regeringen tilsyneladende ikke har fået den tanke, at den måske selv har fejlet eller har et forkert udgangspunkt i denne sag.

Uanset udtalelserne fra Boligministeriet om det modsatte kan jeg fortsat ikke forstå, at man ikke kan eller vil – og igen nok mest vil – finde

frem til et system, der forhindrer, at opkrævningen skal foregå direkte mellem antenneselskab og/eller boligselskab og den tilsluttede bruger. Hverken antenneforeninger eller boligselskaber er oprettet for at opkræve andres privatretlige afgifter og da slet ikke med tilbagevirkende kraft.

Med disse noget barske bemærkninger håber jeg endnu en gang, at regeringen kommer til fornuft og erkender, at den private kunstnerorganisation Copy-Dan selv må stå for opkrævningen af sine penge direkte hos den endelige betaler, nemlig den enkelte tv-seer. Vi medvirker meget gerne i udvalgsarbejdet m.v. til etablering af et sådant simpelt system.

Med hensyn til edb-ophavsretten er der jo sket en vis optøning i forhold til, da vi sidst behandlede forslaget. Vi er imidlertid ikke helt overbeviste om, at den foreslåede ændring er tilstrækkelig, ligesom vi i øvrigt har den opfattelse, at det bør diskuteres, om man overhovedet skal have dette område med ind i netop denne lovgivning. Jeg føler, at det er vigtigt, at vi ganske nøje og præcist får vurderet de indsigelser, vi allerede har modtaget, og her vil jeg især fremhæve de indsigelser, Kassetteudvalget har fremsendt.

Afslutningsvis vil jeg nævne de indsigelser, som Kassetteudvalget fremfører vedrørende lejefgiften, som jeg ynder at kalde det, på plader og bånd hentet på biblioteker. Det er indsigelser, der gør indtryk, hvad enten vi taler om ophavsrets- eller bibliotekslov, altså når vi taler kulturpolitik, og det er vel det, det drejer sig om.

Eva Møller (KF):

Jeg er glad for, at vi med de foreliggende lovforslag nu på baggrund af de syv delbetænkninger, der er kommet fra Ophavsretsudvalget, i hvert fald foreløbig har fået løst alle spørgsmål vedrørende ophavsret. Når jeg siger foreløbig, er det, fordi betænkningerne har været længe undervejs. De første af de syv delbetænkninger kom i 1981, den sidste i 1986, og hele betænkningen forventes her i 1989. Det er så muligt, at vi, når ser vi den samlede betænkning, måske skal foretage enkelte justeringer på det ophavsretlige område, men hvis det er tilfældet, vil jeg gerne allerede her tilsiige vores fulde støtte dertil.

[Eva Møller]

De to foreliggende lovforslag er næsten genfremsættelser af forslag fra januar 1988, så jeg skal ikke holde nogen lang tale, idet synspunkterne fra februar 1988 hos vor daværende ordfører, Annelise Gotfredsen, naturligvis fortsat er gældende.

Jeg skal præcisere, at det for Det Konservative Folkeparti er væsentligt, at ophavsret kun kan gøres gældende over for, hvad der kan betegnes som værker, og at det også kommer til at gælde for området edb-programmer, hvor vi er glade for præciseringen af ophavsretten og mener, at denne præcisering er i logisk sammenhæng med, både hvad der er sædvane i øjeblikket, og med industriministerens lov om chips (lov om beskyttelse af halvlederprodukters udformning (topografi)).

Jeg ser det også som noget positivt, at vi med det foreliggende lovforslag på trods af alle Socialdemokratiets ordførers bemærkninger herom endelig skaber hjemmel for, at ejerne af kabelanlæg kan opkræve den afgift, der er fastsat af det nævn, vi med et dårligt navn kalder Tvangslicensnævnet, og derved måske får sat punktum for megen debat og skrivi på dette område.

Også ændringerne på billedkunstrørådet kan vi fuldt ud tilslutte os, ligesom vi med glæde har noteret os, at kulturministeren har udsendt regler for udstillingsvederlag til bildende kunstnere for udlån af egne værker til udstillinger, som Kulturministeriet eller dets institutioner er enten arrangør eller medarrangør af. Denne ordning er i første omgang en 3-årig forsøgsordning, men jeg synes, det er godt, at vi får taget hul på problemerne på dette område.

Jeg ved, at nogle af forslagene fra Ophavsretsudvalget ikke er blevet fulgt i det foreliggende lovforslag; det drejer sig i meget stort omfang om forslag, der bl.a. kræver yderligere nordiske forhandlinger. Det er for Det Konservative Folkeparti noget, vi hilser med tilfredshed, idet vi mener, at det er vigtigt, at vi på disse felter så vidt muligt bevarer den nordiske enighed.

Der er meget teknik i de foreliggende lovforslag, men vi tror, at de nødvendige opklaringer på disse felter kan finde sted under udvalgsarbejdet, som vi vil medvirke positivt til, ligesom vi i øvrigt kan tilslutte os lovforslagene.

Ingerlise Koefoed (SF):

Dette forslag er jo, som forslag om ændring af ophavsretloven næsten altid er, præget af stor mangfoldighed. Det indeholder alt godt fra havet, og det er meget svært at gå i detaljer med det på de 5 minutter, man har til at tale ved førstebehandlingen.

Derfor vil jeg her koncentrere mig om de tre vigtigste punkter, jeg finder i forslaget, og så må vi tage de andre punkter op, når vi kommer op i udvalget.

Det drejer sig selvfølgelig om ophavsret til edb-programmer, det drejer sig om følgeretten, altså afgiften til kunstnere af kommercielt salg af deres værker, og det drejer sig om spørgsmålet om fællesantenneanlæggene, og hvem der kan opkræve afgiften hos dem, der er tilsluttet fællesantenneanlæg eller andre kabelspredningsanlæg.

Vi er i SF skuffede over, at kulturministeren har taget den ændring ud af spørgsmålet om edb-programmer, som det såkaldte alternative flertal, altså Socialdemokraterne, SF og De Radikale, havde fået ind sidste gang. Det er spørgsmålet om, hvem der har ophavsretten til edb-programmerne. I det foreliggende lovforslag fastslås det, som det også skete i den forrige kulturministers forslag, at det er arbejdsgiverne, der har ophavsretten til et edb-program, der er fremstillet i en arbejdssammenhæng.

Det kan godt være, at det i nogle tilfælde, måske i mange tilfælde, vil ende med at blive arbejdsgiverne, der har rettighederne. Men vi mener altså stadig, ligesom vi mente sidst, og som De Radikale også mente sidst, at dette er et forhandlingsspørgsmål og ikke et lovspørgsmål, og det vil vi arbejde for at komme igennem med under udvalgsarbejdet.

Et andet problem i forbindelse med edb-programmerne er spørgsmålet, om kommercielt fremstillede programmer, som sælges i handelen, må gøres til genstand for udlejning eller udlån. Vi mener ja. Vi mener, at det er rimeligt, at folkebibliotekerne, skolebibliotekerne og amtscentralerne kan stille en del af disse programmer til rådighed for deres benyttere.

Man siger, at det er meget nemt at kopiere disse ting, og at det er en af grundene til, at man ikke vil udlåne dem. Det er også nemt at kopiere grammpopfonplader, og det er nemt at kopiere musikbånd. Dem udlåner man – eller snart udlejer måske. Hvorfor så ikke edb-program-

[Ingerlise Koefoed]

merne, som er af meget stor interesse for mange af dem, der går i de store klasser i skolen, og for mange af de mennesker, som søger fritidsundervisning, eller som har hjemmecomputere, og som gerne vil øve sig i at bruge edb-programmer?

Dernæst spørgsmålet om følgeretten. Vi er enige i, at det er vigtigt, at der kommer en følgeret, men vi er kede af, at man ikke er gået videre og har taget også de ikke ophavsretsbelagte kunstværker med, at man ikke, som det var foreslået af De Radikale sidste gang, vil sige, at kunstsalg i al almindelighed pålægges en afgift, og at pengene går ind i en fond til støtte for ung dansk billedkunst og til støtte af billedkunstnere.

Vi mener, at vi måske skal arbejde i udvalget med at sætte en over- og en undergrænse på, hvor meget man kan få udbetalt i følgeret, men jeg vil ikke tage stilling til det her og nu. Det kommer an på, om der er et sted, man kan putte resten af pengene hen, for er der ikke nogen fond, som kan støtte andre kunstnere, kan vi egentlig ikke se, at der er nogen grund til at spille megen tid på at snakke om overgrænser og undergrænser.

Så er der spørgsmålet om fællesantenneanlæggene, og hvem der skal opkræve. I og for sig synes vi i SF, at det i hvert fald er en fordel, at man får præciseret, at ejeren af et fællesantenneanlæg skal opkræve fra folk, der er tilsluttet fællesantenneanlægget. Vi ved godt, at vi kommer ind i nogle besværligheder her, og vi ved også, at der stadig væk er meget store problemer i forbindelse med f.eks. 25-tilslutningsreglen, og jeg vil undersøge i udvalget, om dette, at man nu beder ejeren opkræve og have kontrollen med, hvem der er tilsluttet og hvem der ikke er tilsluttet fællesantenneanlæggene, ikke kan åbne mulighed for, at man kan gå længere ned end til de 25 tilsluttede.

Jeg tror ikke på, at man skal opkræve disse penge sammen med licensen. Jeg synes ikke, det er nogen god idé. Jeg tror, at man vil få et lige så stort oprør hos de mennesker, der ikke kan se de udenlandske udsendelser – eller ikke ønsker at se dem – hvis man siger, at nu skal de være med til at betale for, at vi har dem, som man har fået i antenneforeningerne bl.a. på grund af 25-tilslutningsreglen.

Men også det må vi se nærmere på i udvalget. Det er et utrolig indviklet spørgsmål, og det

trænger nu til at blive færdigbehandlet og afklaret.

Helge Sander (V):

I det store kompleks vil vi også gerne koncentrere os om de tre hovedområder, og modsat fru Ingerlise Koefoed må jeg sige, at vi generelt er meget tilfredse med den udformning, som kulturministerens lovforslag har fået.

Hvis vi først ser på forholdet i forbindelse med edb, så er det jo et strålende eksempel på, at der opstår en række grænseproblemer, når vi taler ophavsret. Vi har jo med nogle af de retssager, vi allerede har oplevet, set, at der er firmaer, som må lukke, fordi der er ansatte, der flytter og simpelt hen tager deres edb-programmer med og dermed også tager kunderne væk fra virksomheden.

Det er uholdbart, og derfor føler vi i Venstre, at det er fuldstændig korrekt, når vi nu fastslår, at i situationer som den her nævnte må det være således, at ophavsretten forbliver i virksomheden – altså at arbejdsgiveren kan beholde disse edb-programmer.

I relation til fru Ingerlise Koefoeds bemærkninger på området skal det lige nævnes, at lovforslaget er udformet således, at der kan indgås aftaler på området, hvilket betyder, at man ved starten er frit stillet; men indgås der ikke sådanne aftaler, er det rigtigt, at det er arbejdsgiveren, der sidder med retten til produktet.

Hvad angår § 22 a med hensyn til opkrævnings af Copy-Dan-licensen føler vi, at det er på høje tid, vi får dette forhold bragt på plads. Det er jo noget, der har svævet i luften, lige siden vi havde hele behandlingen af tvangslicensen, som den jo er blevet kaldt i folkemunde, og vi føler, at den form, bestemmelsen har fået her, må være den mest hensigtsmæssige. Dermed være ikke sagt, at det er problemfrit, men vi tror på, at det er på denne måde, det lettest kan administreres og også vil komme til at fungere bedst.

Det sidste punkt er afgiften på 5 pct. i forbindelse med videresalg af kunstværker. Vi må ærligt tilstå, at inden for Venstre har vi aldrig klappet i vore små hænder ad dette forslag, men vi føler afgjort, at den udformning, det har fået i dette lovforslag, er langt af foretrukke for tidligere forslag, vi har set fra forskellige udvalg og interesseorganisationer. Derfor vores tilslutning til disse tre hovedelementer i nærværende to lovforslag.

[Helge Sander]

Mere generelt vil jeg gerne sige, at når man har fulgt debatten omkring ophavsretten, bliver man næsten mere forskrækket, når man ser, hvad der ikke er medtaget i dette ellers meget omfattende lovforslag. Der er kommet en lang række ting frem i debatten efter de mange år, hvor der er blevet debatteret i Ophavsretsudvalget, og der er nogle ting, som i hvert fald vi er lidt forskrækkede over. Det gælder f.eks. ophavsretlige udstillingsvederlag, lovbestemt adgang til f.eks. et maleri, som man har solgt, eller at arkitekter skal have et monopol på at blive spurgt og formentlig også have lov til at forestå eventuelle ændringer af et offentligt byggeri.

Disse og andre tilsvarende eksempler synes vi ikke er særlig hensigtsmæssige. Vi mener, at man misbruger et godt princip, nemlig ophavsretsiden, som vi absolut er tilhængere af. Vi føler, at man går for vidt, og at vi nærmer os en glidebane, hvor der skabes nogle begrænsninger, som ikke kan være i nogens interesse, hverken udøvernes eller brugernes. Det ender jo med, at det eneste, vi frit kan gøre, er at spille kort, synge lidt fra Højskolesangbogen og spille musik, der er mere end 50 år gammel.

Noget andet, som vi også synes er faretruende, er de administrative risici, der ligger i mange af de ophavsretsforslag, vi drøfter. Det gælder ikke så meget de hovedområder, som jeg har omtalt i dette indlæg, men nogle af de mere perifere og dem, som vi kan frygte kommer, når Ophavsretsudvalget afgiver sin afsluttende betænkning inden for et års tid. Det vil vi meget gerne advare imod. I en tid, hvor vi taler om at afbureaukratisere og nedsætte administrationen mest muligt, synes vi, det er farligt, hvis vi indfører nye ordninger.

Ellers er debatten, som det allerede er nævnt af et par ordførere, meget lig den, vi havde for et års tid siden, hvor et nogenlunde tilsvarende lovforslag var til behandling. Derfor vil vi give tilslutning til de to nærværende lovforslag, samtidig med at vi kan sige, at det, vi sagde i den lange debat for 11 måneder siden, stadig væk står til troende.

Poulsgaard (FP):

De murere, tømrere og arkitekter, der byggede dette hus for mange år siden, har ikke ophavsret, men uden dem havde vi ikke haft dette hus. En masse mennesker er gået igennem disse døre og har slidt på gulvene, og hvad vi ellers

har, men de, der byggede huset, og de, der lavede dørene, fik betaling for det arbejde, de udførte, og så var den potte ude.

Men når man går over til såkaldt kunstnerisk arbejde, skal man blive ved med at have betaling for arbejde, der er udført for mange, mange år siden. Det er fuldstændig galmandsværk. Derfor skulle man selvfølgelig have støttet det lovforslag, som Fremskridtspartiet fremsatte den 17. december 1987, hvor vi ville have ophavsretsnedtrapning og over en årrække have ophavsretsloven fuldstændig væk.

Vi må jo se i øjnene, at den ikke lader sig praktisere. Der er jo næsten ikke et hjem i dette land, der ikke bryder loven om ophavsretten på en eller anden måde. Har man en båndoptager, tapper man af udsendelser fra Danmarks Radio. Har man en knægt, der har videospil, ved man jo godt, at der ikke bliver købt ret mange videospil, men at man kopierer de videospil, og kopierne sælges jo i rigt mål.

Vi har jo groteske eksempler på ophavsret, som den har udviklet sig. Der er jo snak om, at folk, der synger efter Højskolesangbogen, skal betale for at bruge sangbogen. Vi har et eksempel fra 1982 med en fotograf ved tv. De fotografere, der arbejder ved tv, er jo ikke blandt de dårligst lønnede mennesker i dette land. Berlingeren brugte et billede af dronningens nytårstale, som denne fotograf havde taget, og fotografen anlagde sag mod Berlingeren, fordi han ville have honorar for det billede, som Berlingeren brugte. Nu blev Berlingeren ikke dømt til at betale denne gang, men det er et eksempel på fuldstændig vanvittig anvendelse af ophavsretten.

Har man skrevet en bog, eller har man komponeret et stykke musik, skal man have en pris fra forlæggeren, ligesom håndværkeren får en pris for den dør eller det vindue, han satte i. Det må simpelt hen være sådan, ophavsretten skal gælde.

Hr. Helge Sander var inde på virksomhed med edb. Man får sin gode løn på virksomheden, mens man udvikler et system, men det er den medarbejder, som måske slet ikke lægger nogen af de faciliteter til, som det drejer sig om, der pludselig har ophavsretten.

Vi har patentloven, og man kan tage patent på ting. Det er en helt anden sag. Vi kan simpelt hen ikke styre disse ophavsretsregler med det samfund, vi har nu. Jeg vil give hr. Helge San-

[Poulsgaard]

der 120 pct. ret i, at denne lov giver et bureaukrati uden lige. Vi skal afbureaukratisere og forenkle, vi skal ikke gå den anden vej. Vi synes, at kulturministeren har haft en meget dårlig hånd ved udformningen af dette lovforslag.

Jeg tror ikke, det kommer bag på kulturministeren, at vi ikke kan støtte hverken L 132 eller L 133. Vi skal en anden vej. Vi skal have nedtrapning. Vi skal ophæve ophavsretten, så vidt vore internationale forpligtelser giver os lov til det.

Elisabeth Arnold (RV):

Da Det Radikale Venstres ordfører, fru Marianne Jelved, ikke kan være til stede ved denne behandling, skal jeg blot på Det Radikale Venstres vegne sige, at vi tilslutter os lovforslagene og vil behandle både teksten og de spørgsmål af problematisk art, som er rejst af de tidligere ordførere, konstruktivt under udvalgsarbejdet.

Duetoft (CD):

Den socialdemokratiske ordfører har ret i, at dette er vanskeligt stof, og at der er mange problemer i det. CD vil gerne deltage i udvalgsarbejdet og være med til at få nogle af de ting frem, så vi kan lave en løsning, der holder i nogle år frem i alt fald, så vi er fri for at skulle snakke ophavsret igen lige med det samme. Vor grundholdning til de fremsatte forslag er den, at de ser rimelige ud, og derfor vil vi se positivt på dem i udvalget.

Jeg vil om spørgsmålet om 5 pct.s afgift på kunstværker sige, at vi finder det meget rimeligt. Som hr. Arne Melchior gjorde opmærksom på i debatten i januar 1988, er det vigtigt for os, at pengene tilfalder kunstneren og dennes efterladte, og at man ikke bruger pengene til alt muligt andet.

Tvangslicens, som det jo også er kaldt flere gange her i dag, er i virkeligheden et lidt underligt ord, men det kan vi vende tilbage til i anden anledning. Vi synes, det er en ganske rimelig måde, man nu har valgt at opkræve på. Det kan godt være, at der opstår nogle administrative problemer, men vi tror, at der ville være opstået langt flere administrative problemer, hvis man havde valgt andre løsningsmodeller.

Det er et godt bud på løsning af et meget vanskeligt problem, som der jo er utrolig mange følelser i, hvilket i virkeligheden er lidt unfair. Alle andre steder betaler man for de varer, man

får. Det ville være underligt, hvis man ikke skulle betale for de varer, man får ned fra luften fra satellitter. Det forekommer mig at være en underlig holdning at tro, at vi kunne sidde her og lukrere på de ting.

I øvrigt vil jeg i den sammenhæng spørge ministeren, om overdækning, altså det, at vi ser svensk og tysk tv – og måske ser nogle svenske og tyskere også lidt af vort – er et problem i denne sammenhæng. Kommer der noget om nabolandenes tv og afgifter? Det har der jo tidligere været diskussion om. Er det et problem, vi også på et tidspunkt er nødt til at se på?

Til sidst vil jeg gerne sige, at for os er det meget vigtigt, at § 42 b fastholdes. Det er den, der siger, at ophavsretten til et edb-program, der er frembragt som led i et ansættelsesforhold, overgår til arbejdsgiveren, medmindre andet er aftalt. Vi mener, at det er helt væsentligt for erhvervslivets og institutionernes investeringer i forskningsprojekter og udviklingsprojekter, at man er sikret mod, at det, man faktisk har sat penge i, lige pludselig forsvinder ud i den blå luft. Vi finder dette vigtigt, og derfor vil vi bede om – alt fald hvis vi skal støtte forslaget – at det bliver fastholdt, at § 42 b skal eksistere.

Men vi vil arbejde positivt i udvalget med de praktiske problemer, der er, og håber, at vi kan løse dem, så det bliver en varig løsning.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Hr. Duetoft kom med et udspil omkring opkrævningsformen, hvor hr. Duetoft klart siger, at det er en administrativt vanskelig model, man har valgt. Vi synes ikke, at det er rimeligt, at man pålægger eksempelvis antenneselskaber, boligselskaber eller private udlejere at foretage denne opkrævning. Specielt synes vi altså, at det er lidt kompliceret, sådan som situationen er lige nu, hvor vi jo ved, at der kører retssager – det var jeg inde på i mit første indlæg – som ikke er afklaret. Vi ved, at nogle boligselskaber deponerer pengene, fordi de ikke synes, de har det retlige grundlag i orden for at foretage opkrævning.

Jeg vil henstille til hr. Duetoft, at vi lader være med at blokere for meget her. Lad os nu prøve, om vi ikke kan finde frem til nogle modeller. Jeg synes, at jeg har peget på et par stykker, der skulle være fremkommelige, men lad os se på det i udvalget og ikke nu gå på bastionerne, i

[Qvist Jørgensen]

forhold til hinanden i hvert fald. Jeg føler, at det her er galt, og jeg tror også, at vi kan nærme os hinanden om det.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Selv om jeg nu går på talerstolen igen, går jeg ikke på bastionerne. Jeg vil sige, at vi ikke har varme følelser for det her. Kan der findes en model, der løser nogle af de administrative problemer omkring oprævningsformen, vil vi da gerne være med til det, men det forekommer mig, at man i debatten hidtil sådan set ikke rigtig har kunnet anvise måder, der ville være lettere. Men hr. Qvist Jørgensen kan være helt sikker på, at vi gerne vil kigge på det i udvalget; det er ikke en skyttegravskrig, jeg er i gang med. Vi vil godt tage det op som et af problemerne.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg skal på Kristeligt Folkepartis vegne give tilslutning til forslagene. Så langt jeg kan huske tilbage, har man diskuteret ophavsret her i Folketinget. Der foreligger nu delbetænkninger, og vi venter på, at selve betænkningen skal komme. Den vil nok give anledning til, at mange andre ting kommer op. Udviklingen skrider jo frem med edb og tv og alt, hvad man får derigennem, så vi kan nok aldrig komme dertil, at vi kan sige, at vi er færdige med spørgsmålet om ophavsret. Kristeligt Folkeparti tilsiger en positiv udvalgsbehandling.

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg skal indlede med at takke for en overvejende positiv modtagelse af de to fremsatte lovforslag. Jeg skal ikke fortolke yderligere end at anerkende, at der er rejst spørgsmål og problemstillinger, som det er ønskeligt at få nærmere belyst i udvalget, og det er jeg selvfølgelig indstillet på at medvirke til.

Jeg har i øvrigt fuld forståelse for dem, som her har sagt, at dette er vanskeligt, indviklet og uoverskueligt stof, nøjagtig som det er sagt ved andre behandlinger. Det kan ikke afvises. Også jeg synes, at det er kompliceret lovstof at arbejde med, og derfor er det helt oplagt, at jeg giver tilsagn til hr. Qvist Jørgensen om, at vi fra Kulturministeriet yder den nødvendige tekniske bistand til gennemgang af lovforslagene. Det finder vi udvej for, så snart udvalget ønsker det.

Ud fra en mere overordnet betragtning er det jo en sag, der har været længe undervejs. Det belyses også af, som fru Eva Møller sagde, at der allerede nu er tale om 7 delbetænkninger, som er kommet siden 1981, den sidste i 1986, og at vi kan vente den endelige betænkning her i 1989. Det har da også til følge, at inden vi foretager yderligere ændringer og tager yderligere områder op inden for ophavsretslovgivningen, vil det være rimeligt at afvente den endelige betænkning, som kommer i løbet af dette år.

Til nogle af de spørgsmål, der er rejst, må jeg sige, at jeg selvfølgelig er klar over, at der er forskellige holdninger, når det gælder spørgsmålet om ophavsretten til edb; det fremgik også af den sidste behandling. Der er også her tale om et teknisk kompliceret felt, og derfor har jeg valgt i denne omgang at sige, at ophavsretten skal tilfalde arbejdsgiveren, medmindre andet er aftalt. Jeg tror også, at det er rigtigt, som fru Ingerlise Koefoed siger, at det i mange tilfælde vil ende med, at arbejdsgiveren vil have ophavsretten; omvendt vil der måske være tilfælde, hvor man gennem aftaler og forhandling lader ophavsretten ligge et andet sted. Det er noget, vi kan få belyst nærmere under udvalgsarbejdet, men her lægges der altså op til, at arbejdsgiveren har ophavsretten, medmindre andet aftales.

Om billedafgiftsforslaget vil jeg medgive, at mit parti på et tidligere tidspunkt har fremsat et mere vidtgående forslag. Jeg må måske tillade mig at sige, at det slet ikke var så dårligt et forslag, men det havde allerede dengang den skavank, at det var administrativt vanskeligt og kompliceret. Det måtte jeg og mit parti også indrømme dengang, og derfor har jeg valgt ikke at tage det mere vidtgående forslag med ved denne lejlighed. Men for dog at få begyndt på noget, som kan blive en hjælp til kunstnerne – de er vel den dårligst beskyttede gruppe i vore dage – er det rimeligt, at vi nu lovgivningsmæssigt tager fat på spørgsmålet, og det bliver altså i denne omgang med det mere begrænsede forslag.

Det tredje spørgsmål, der måske burde have en kommentar med nu, er spørgsmålet om oprævning af tvangslicens, som nogle kalder det. Det er også et vanskeligt spørgsmål, men det er jo rigtigt, som det er sagt, at der ikke er noget retligt grundlag i dag. Det er også grunden til, at f.eks. en del boligselskaber – det har jeg også

[Kulturministeren]

svaret udvalget på på et tidspunkt – tilbageholder betalingen, fordi de ønsker en retslig afgørelse, som der nu er udsigt til at få.

Så kan man spørge, om den model, som vi har foreslået i lovforslagene her, er den absolut bedste. Jeg medvirker gerne under udvalgsarbejdet til at undersøge, om der er andre muligheder. Jeg har forstået, at det forslag, som var fremsat først af hr. Qvist Jørgensen, nemlig om at opkræve det over Danmarks Radios licens, næppe er nogen god idé. Men lad os se nærmere på det under udvalgsarbejdet.

Det forekommer mig, at med de faldne udtalelser skulle det være muligt at komme igennem forholdsvis rimeligt og hurtigt, så vi kan få vedtaget dette i denne folketingssamling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der var ikke mere på dagsordenen.

Uden for dagsordenen foretoges:

Valg af 1 medlem til Landsskatteretten.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

I skrivelse af 14. december 1988 anmoder skatteministeren om, at der af Folketinget for den resterende del af funktionsperioden indtil 31. maj 1992 må blive foretaget valg af et nyt medlem til Landsskatteretten i stedet for toldkontrollør *Thorkild Møller*, der har ønsket at udtræde.

Til nyt medlem af Landsskatteretten har vedkommende gruppe udpeget fhv. medlem af Folketinget *Dagmar Mørk Jensen*.

Den pågældende er herefter valgt.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af d.d. meddeler miljøministeren (Lone Dybkjær), at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om lands- og regionplanlægning, lov om regionplanlægning i hovedstadsområdet og lov om miljøbeskyttelse. (VVM-vurdering af virkninger på miljøet).

(Lovforslag nr. L 152).

Forslag til lov om styrelsen af Danmarks Miljøundersøgelser.

(Lovforslag nr. L 153).

I skrivelse af d.d. meddeler skatteministeren (Fogh Rasmussen), at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om forskellige forbrugsafgifter.

(Lovforslag nr. L 154).

Medlemmer af Folketinget Duetoft (CD), Helge Mortensen (S) og Ingerlise Koefoed (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjersynsvirksomhed. (Statslig finansiering af kortbølgevirksomhed).

(Lovforslag nr. L 155).

Medlemmer af Folketinget Hanne Andersen (S), Jytte Andersen (S), Pernille Forchhammer (S), Jytte Hilden (S), Qvist Jørgensen (S), Torben Lund (S), Grete Schødt (S) og Taanquist (S) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af vilkårene for stærkt plejekrævende personer i eget hjem.

(Beslutningsforslag nr. B 37).

Medlemmer af Folketinget Ole Espersen (S), Erling Christensen (S), Pia Gjellerup (S), Søren Hansen (S), Tove Lindbo Larsen (S) og Lissa Mathiasen (S) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om inkorporering af den europæiske menneskerettighedskonvention i dansk ret.

[Anden næstformand]

(Beslutningsforslag nr. B 38).

Medlemmer af Folketinget Lilli Gyldenkilde (SF), Carsten Andersen (SF), Tommy Dinesen (SF), Aage Frandsen (SF), Ole Henriksen (SF), Stillinger (SF) og Ebba Strange (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af lønmodtagernes tryghed i ansættelsen.

(Beslutningsforslag nr. B 39).

Medlemmer af Folketinget Jytte Andersen (S), Helle Degn (S), Pernille Forchhammer (S), Jytte Hilden (S) og Qvist Jørgensen (S) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om skolefritidsordninger.

(Beslutningsforslag nr. B 40).

Medlemmer af Folketinget Bollmann (CD), Lis Noer Holmberg (CD), Erhard Jakobsen (CD), Bente Juncker (CD) og Arne Melchior (CD) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om afvikling af grundskatterne.

(Beslutningsforslag nr. B 41).

Medlemmer af Folketinget Bollmann (CD), Erhard Jakobsen (CD), Mimi Jakobsen (CD), Bente Juncker (CD) og Arne Melchior (CD) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af lejeværdibeskatningen.

(Beslutningsforslag nr. B 42).

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af fradrag for reparation, vedligeholdelse m.v. af ejer- og lejerboliger.

(Beslutningsforslag nr. B 43).

Medlemmer af Folketinget Margrete Auken (SF), Tommy Dinesen (SF), Lilli Gyldenkilde (SF), Leif Hermann (SF), Hanne Thanning Jacobsen (SF), Ingerlise Koefoed (SF) og Ebba Strange (SF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om moratorium for motorvejsforbindelsen på Storebælt.

(Beslutningsforslag nr. B 44).

I overensstemmelse med § 2 i lov nr. 297 af 10. juni 1971 om internationalt udviklings Samarbejde har udenrigsministeren i skrivelse af 30. december 1988 fremsendt femårsplanen til udgiftsramme for perioden 1989-93.

Jeg foreslår, at forhandling om den af arbejdsministeren den 16. december 1988 givne redegørelse om arbejdsmarkedets strukturproblemer (R 12) finder sted onsdag den 25. januar 1989. Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte dette forslag som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Skriftlig fremsættelse af forslag:**Miljøministeren (Lone Dybkjær):**

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om lands- og regionplanlægning, lov om regionplanlægning i hovedstadsområdet og lov om miljøbeskyttelse. (VVM-vurdering af virkninger på miljøet).

(Lovforslag nr. L 152).

Lovforslaget er fremsat for at skabe den fornødne hjemmel for at gennemføre EF-direktivet om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet. Det forudsættes i direktivet, at der forud for etablering af visse nærmere beskrevne anlæg foretages en vurdering af anlæggets miljømæssige konsekvenser for omgivelserne - herunder de landskabelige, økologiske og visuelle konsekvenser.

Etableringen af disse anlæg vil kunne ske både på land og på søterritoriet. Det tilsigtes, at EF-direktivet gennemføres på land via regionplanlægningen.

Vurdering af anlæg på søterritoriet er sikret ved Trafik- og Kommunikationsministeriets bekendtgørelse nr. 379 af 1. juli 1988.

Miljøministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler for, hvilke anlæg der skal omfattes af godkendelsesordningen, og for, hvilke oplysninger bl.a. virksomhederne er forpligtet til at afgive til brug for vurderingerne.

Lovforslaget indeholder kun få justeringer i forhold til de allerede gældende godkendelsesordninger, der følger af planlægnings- og miljølovgivningen. Således vil de virksomheder, der i dag er omfattet af miljøbeskyttelseslovens kap. 5, også fortsat skulle godkendes efter miljøbeskyttelseslovens bestemmelser.